

Poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej i zainteresowanie wyborami do Parlamentu Europejskiego

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

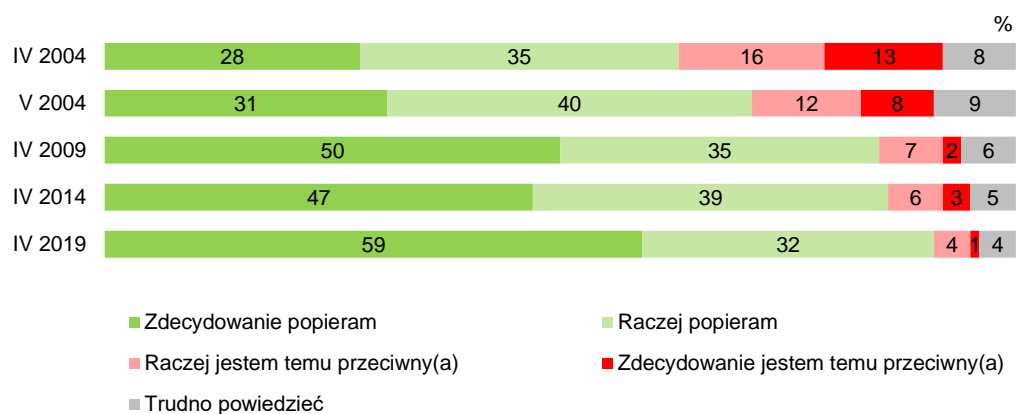
26 maja 2019 r. odbędą się w Polsce wybory do Parlamentu Europejskiego. W kwietniowym badaniu¹ zapytaliśmy ankietowanych nie tylko o to, czy zamierzają wziąć w nich udział i na kogo planują oddać swój głos², ale także o zainteresowanie nimi oraz poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Na niecały miesiąc przed 15. rocznicą wejścia Polski do Unii Europejskiej i przed kolejnymi wyborami do Parlamentu Europejskiego notujemy rekordowo wysokie poparcie dla członkostwa Polski w tej organizacji – łącznie deklaruje je 91% badanych, z czego aż 59% w sposób zdecydowany. Przeciwno obecności Polski w UE opowiada się co 20. respondent, przy czym jedynie co 100. jest mu zdecydowanie przeciwny. Dla porównania – tuż po przystąpieniu Polski do UE w maju 2004 roku odsetek przeciwników członkostwa Polski w UE był czterokrotnie większy niż obecnie. Także przed piątą i dziesiątą rocznicą obecności Polski w UE odsetki przeciwników, choć mniejsze niż tuż po akcesji, były znacznie większe niż obecnie. Wyraźnie niższe było też poparcie dla członkostwa Polski w UE tuż przed akcesją (w kwietniu 2004 roku) niż po niej.

CBOS

RYS. 1. Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej, czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (347) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 4–11 kwietnia 2019 roku na liczącej 1064 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Preferencje w wyborach do Parlamentu Europejskiego”, kwiecień 2019 (oprac. A. Głowacki).

Stosunek do członkostwa Polski we Wspólnocie jest przede wszystkim elementem przekonań politycznych badanych, o czym świadczy wynik analiz wielozmiennowych³, wskazujący, iż podstawową zmienną różnicującą deklaracje badanych dotyczące poparcia dla członkostwa naszego kraju w UE są deklarowane poglądy polityczne. Mimo iż we wszystkich analizowanych grupach zwolennicy przynależności Polski do Unii Europejskiej mają zdecydowaną przewagę nad przeciwnikami i niemającymi zdania w tej kwestii, to warto zauważyć, iż im bliżej lewego końca skali opisującej poglądy polityczne, tym częściej deklarowane jest zdecydowane poparcie dla członkostwa w UE (od 53% wśród badanych deklarujących poglądy prawicowe, przez 64% wśród identyfikujących się z politycznym centrum, do 78% wśród respondentów o poglądach lewicowych). Najmniej zdecydowanych zwolenników przynależności Polski do UE jest wśród osób niepotrafiących określić swoich poglądów politycznych na osi lewica–centrum–prawica (48%), ale także wśród nich zdecydowana większość w mniejszym lub większym stopniu opowiada się za członkostwem Polski w UE (por. tabelę aneksową 1).

Pozytywny stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej zdecydowanie dominuje we wszystkich analizowanych grupach społeczno–demograficznych. Warto jednak zwrócić uwagę na ponadprzeciętnie wysoki odsetek jego przeciwników wśród rolników indywidualnych (14%) oraz generalnie pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych (15%).

ZAINTERESOWANIE WYBORAMI DO PE

Poziom deklarowanego zainteresowania Polaków wyborami do Parlamentu Europejskiego nigdy wcześniej nie był tak wysoki jak obecnie. W pierwszej dekadzie kwietnia 56% pytanych stwierdziło, że osobiście się nimi interesuje, przy czym większość z tej grupy (33% ogółu) odpowiedziała: raczej tak, a niespełna jedna czwarta ogółu badanych wyraziła zdecydowane zainteresowanie. Brak zainteresowania zbliżającymi się wyborami zadeklarowało 42% badanych, z czego 16% zdecydowanie się nimi nie interesuje. W porównaniu z poprzednim miesiącem⁴ ogólne zainteresowanie jest minimalnie większe, przy czym jednocześnie nieco przybyło umiarkowanie zainteresowanych, a nieznacznie ubyło tych, którzy wyrazili zdecydowane zainteresowanie. W obrębie nieznacznie mniejszej niż przed miesiącem grupy niezainteresowanych nieco ubyło tych, którzy twierdzili, że są raczej niezainteresowani, a nieznacznie przybyło zdecydowanie niezainteresowanych.

³ Wykorzystano moduł IBM SPSS Decision Trees.

⁴ Zob. komunikat CBOS „Zainteresowanie wyborami do Parlamentu Europejskiego i preferencje wyborcze”, marzec 2019 (oprac. A. Głowacki).

RYS. 2. W maju tego roku odbędą się wybory do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?

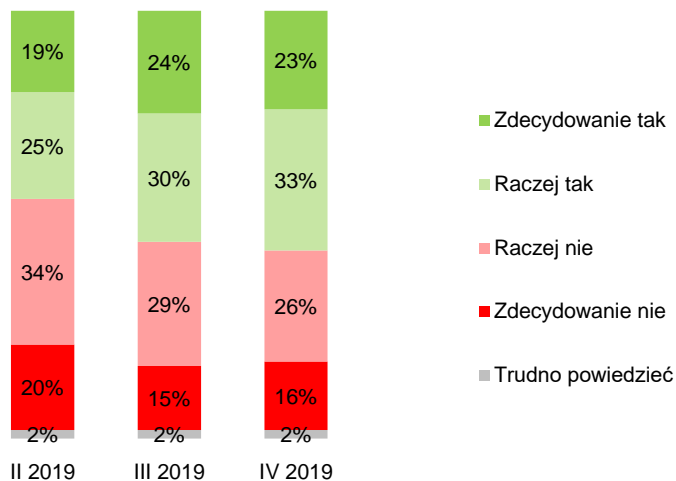

TABELA 1

Deklarowane zainteresowanie wyborami do Parlamentu Europejskiego	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2003	2004		2009						2014					2019			
	X	III	V	I	II	III	IV	7-13 V	20-27 V	I	II	III	IV	IV/V	V	II	III	IV
	w procentach																	
Interesują się	47	40	41	32	29	33	30	34	38	32	28	31	33	35	40	44	54	56
Nie interesują się	49	57	57	66	68	63	68	65	59	66	70	68	66	64	59	54	44	42
Trudno powiedzieć	4	3	2	2	3	4	2	1	3	2	2	1	0	1	1	2	2	2

Analizy wielozmiennowe⁵ wykazały, iż podstawową zmienną różnicującą deklaracje badanych dotyczące zainteresowania wyborami do Parlamentu Europejskiego jest poziom ogólnego zainteresowania polityką. Interesują się nimi w zdecydowanej większości respondenci, którzy uważnie śledzą to, co się w niej dzieje, a także ci, którzy śledzą jedynie główne wydarzenia. Przy czym warto zauważyć, iż o ile wśród interesujących się polityką w dużym lub bardzo dużym stopniu większość stanowią deklarujący zainteresowanie wyborami do PE w sposób zdecydowany, to wśród średnio zainteresowanych polityką dominują twierdzący, iż raczej interesują się tymi wyborami. Im mniejsze zainteresowanie sprawami polityki, tym mniej interesujących się majowymi wyborami do europarlamentu. W efekcie wśród badanych, których uwadze często umykają nawet ważne

⁵ Wykorzystano moduł IBM SPSS Decision Trees.

wydarzenia, oraz wśród niezainteresowanych polityką większość deklaruje brak osobistego zainteresowania wyborami do PE, przy czym wśród w ogóle niezainteresowanych polityką ponad połowę stanowią deklarujący zdecydowany brak zainteresowania tymi wyborami.

TABELA 2

W maju tego roku odbędą się wybory do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką? Czy jest ono:			
	duże lub bardzo duże*	średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia	żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
	w procentach			
Zdecydowanie tak	57	23	5	6
Raczej tak	32	43	24	8
Raczej nie	9	24	42	29
Zdecydowanie nie	2	8	27	55
Trudno powiedzieć	0	2	3	1

* Połączono badanych, którzy wskazali odpowiedzi „bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzi Pan(i) prawie wszystko, co się dzieje w polityce” i „duże – dość uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce” z uwagi na brak istotnych statystycznie różnic w ich deklaracjach dotyczących zainteresowania wyborami do PE

Zainteresowaniu wyborami do europarlamentu sprzyja też posiadanie wyrazistych poglądów politycznych – znacznie częściej wyrażają je badani deklarujący poglądy prawicowe lub lewicowe niż badani identyfikujący się z politycznym centrum. Ponadto o ile wśród badanych potrafiących umieścić swoje poglądy polityczne na osi lewica–centrum–prawica większość deklaruje zainteresowanie majowymi wyborami do Parlamentu, o tyle wśród niepotrafiących tego zrobić większość nie jest zainteresowana nimi (por. tabelę aneksową 2).

Na tle pozostałych badanych znacznie częściej zainteresowani wyborami do Parlamentu Europejskiego są ankietowani deklarujący zdecydowane poparcie dla członkostwa Polski we Wspólnocie. Ponadto tylko w tej grupie większość stanowią respondenci osobiście zainteresowani tymi wyborami, natomiast zarówno wśród nielicznych przeciwników członkostwa naszego kraju w UE, jak i wśród deklarujących umiarkowane poparcie znacznie więcej jest niezainteresowanych niż zainteresowanych nimi.

TABELA 3

W maju tego roku odbędą się wybory do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?	Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej, czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			
	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Jestem temu przeciwny(a)*	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zdecydowanie tak	31	11	17	11
Raczej tak	36	30	20	36
Raczej nie	19	38	35	19
Zdecydowanie nie	13	17	27	31
Trudno powiedzieć	1	3	0	4

* Z uwagi na małą liczebność połączono odpowiedzi „Raczej jestem temu przeciwny(a)” i „Zdecydowanie jestem temu przeciwny(a)”

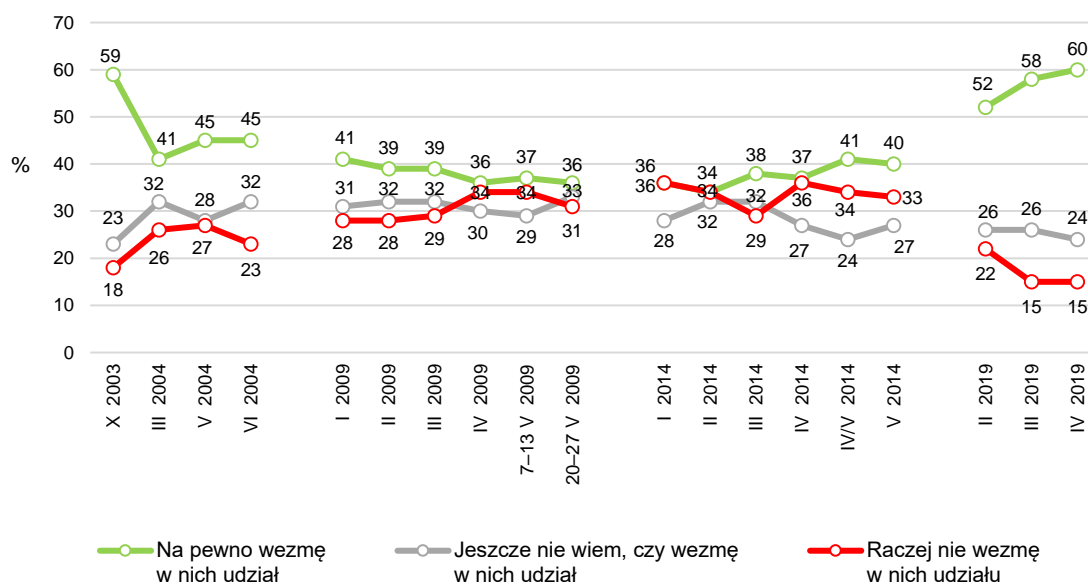
Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych zainteresowanie wyborami do Parlamentu Europejskiego najbardziej różnicuje wiek badanych, a następnie osiągnięty przez nich poziom wykształcenia. Analizując deklaracje w poszczególnych grupach wiekowych, możemy zauważyć, iż wraz z wiekiem wzrasta odsetek deklarujących zainteresowanie wyborami do PE, a ponadto w grupie badanych 55+ zdecydowane zainteresowanie deklaruje znacznie więcej osób niż wśród młodszych. W przypadku wykształcenia zainteresowanie rośnie wraz z jego poziomem, przy czym warto podkreślić, iż w grupie badanych, którzy legitymują się co najmniej średnim wykształceniem, znacznie częściej niż wśród pozostałych deklarowane jest zdecydowane zainteresowanie wyborami do europarlamentu (27% wśród osób z wyższym wykształceniem i 26% wśród respondentów z wykształceniem średnim wobec 21% wśród badanych z wykształceniem zasadniczym zawodowym i 15% wśród osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym). Im niższy poziom wykształcenia, tym natomiast częściej pojawiają się deklaracje, że wybory te badanych zdecydowanie nie interesują (por. tabelę aneksową 2).

Ponadprzeciętnie wysoki poziom zainteresowania majowymi wyborami do PE obrazują także deklaracje badanych dotyczące zamiaru głosowania w nich. W pierwszej dekadzie kwietnia trzy piąte respondentów (60%) stwierdziło, że zamierza wziąć udział w tych wyborach⁶. To wyraźnie więcej niż przed wyborami w latach 2009 i 2014, a podobnie wysoki poziom zainteresowania głosowaniem w wyborach do europarlamentu notowaliśmy wcześniej w październiku 2003 roku, kiedy Polska formalnie jeszcze nie należała do Unii Europejskiej. Warto tu jednak zaznaczyć, iż odsetek ankietowanych deklarujących udział w wyborach zawsze jest wyższy niż późniejsza rzeczywista frekwencja. W dodatkowym pytaniu o to, w jakim stopniu (na ile procent) badani są pewni, że wezmą udział w majowych wyborach do Parlamentu Europejskiego, tylko nieco ponad dwie trzecie z tej grupy (68%) wyraziło całkowitą, stuprocentową pewność, co stanowi 41% ogółu badanych.

⁶ Por. przypis 2.

CBOS

RYS. 3. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?

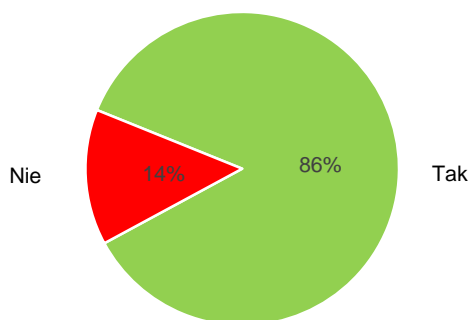

CZY POLACY WIEDZĄ, GDZIE MOGĄ ZAGŁOSOWAĆ

Na ponad dwa tygodnie przed przewidzianą przez kalendarz wyborczy PKW datą podania do wiadomości publicznej informacji o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych i o lokalach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych zdecydowana większość (86%) dorosłych Polaków zadeklarowała, że wie, gdzie mieści się lokal wyborczy, w którym ewentualnie mieliby głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

CBOS

RYS. 4. Czy wie Pan(i), gdzie mieści się lokal wyborczy, w którym ewentualnie miał(a)by Pan(i) głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?

Częstość deklaracji dotyczących wiedzy o lokalizacji obwodowej komisji wyborczej, w której respondent ewentualnie miałby głosować w wyborach do europarlamentu, różnicują przede wszystkim deklaracje dotyczące zamiaru wzięcia udziału w tych wyborach – najczęściej twierdzą, że wiedzą, gdzie mieści się lokal wyborczy, zamierzający głosować (92% z tej grupy), a najrzadziej – deklarujący absencję (63%). We wszystkich wyróżnionych grupach wyraźna większość twierdzi jednak, że wie, gdzie mieści się lokal wyborczy, w którym ewentualnie mieliby głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Wśród badanych deklarujących stuprocentową pewność głosowania w tych wyborach znajomość lokalizacji obwodowej komisji wyborczej deklaruje 94%.

TABELA 4

Czy wie Pan(i), gdzie mieści się lokal wyborczy, w którym ewentualnie miał(a)by Pan(i) głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?		
	Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Raczej nie wezmę w nich udziału
	w procentach		
Tak	92	84	63
Nie	8	15	36
Odmowa odpowiedzi	0	0	1

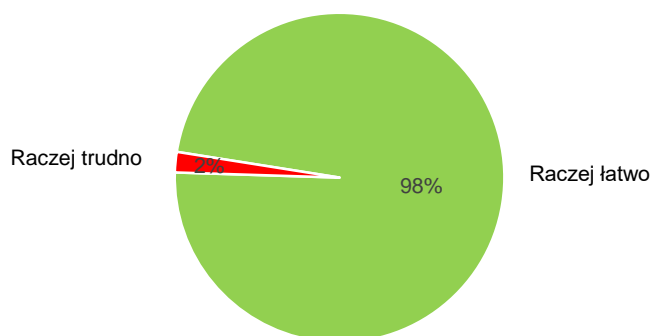
Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych deklaracje dotyczące wiedzy o lokalizacji obwodowej komisji wyborczej, w której respondenci ewentualnie mieliby głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego, różnicuje przede wszystkim ich wiek, przy czym na tle starszych badanych relatywnie niskim poziomem poinformowania wyróżniają się osoby z przedziału wiekowego 18–24 lata, wśród których aż 29% twierdzi, że nie wie, gdzie mieści się lokal wyborczy (por. tabelę aneksową 3).

OCENA DOSTĘPNOŚCI LOKALU WYBORCZEGO

Jedynie 2% spośród osób twierdzących w pierwszej dekadzie kwietnia, że wiedzą, gdzie mieści się lokal wyborczy, w którym ewentualnie miałyby głosować 26 maja w wyborach do europarlamentu, uważa, że raczej trudno byłoby im się dostać do tego lokalu.

RYS. 5. Czy, w Pana(i) ocenie, łatwo czy też trudno byłoby się Panu(i) dostać do lokalu wyborczego, w którym miał(a)by Pan(i) głosować?

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE STWIERDZIŁY, ŻE WIEDZĄ, GDZIE MIEŚCI SIĘ LOKAL WYBORCZY, W KTÓRYM EWENTUALNIE MIAŁYBY GŁOSOWAĆ W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (N=911)

Odpowiedzi badanych różnicują przede wszystkim wiek i miejsce zamieszkania. Znacznie częściej niż młodszy badani o trudności z ewentualnym dostaniem się do lokalu wyborczego mówili badani w wieku 65+ (6%). Częściej niż mieszkańcy miast sygnalizowali to także ankietowani mieszkający na wsi (4%) – por. tabelę aneksową 4.

Zbliżające się wybory do Parlamentu Europejskiego cieszą się większym zainteresowaniem Polaków niż ich wcześniejsze edycje. Wysokie jest również poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Wszystko to może się przełożyć na wyższą niż poprzednio frekwencję w wyborach 26 maja 2019 r. W pierwszej dekadzie kwietnia całkowitą, stuprocentową pewność udziału w tych wyborach wyraziło 4,1% ogółu badanych.

Opracowała

Barbara Badora